

GOSPEL GLASBA IN ŽENSKÉ

Glasba, ki krepi glasove in odpira prostor enakim možnostim

5 ENAKOST
SPOLOV

Kaj je gospel glasba?

Gospel glasba je glasbeni žanr, ki izvira iz afroameriških cerkva v ZDA konec 19. in v začetku 20. stoletja. Temelji na duhovnih pesmih, ki so jih peli zaslužnjeni Afričani na ameriškem jugu. Gospel združuje elemente krščanske vere, izpovedi upanja, hrepenenja in odpornosti ter močne ritme, ki povezujejo ljudi. Danes je gospel razširjen po vsem svetu in se izvaja tako v cerkvah kot na koncertnih odrih, festivalih in celo v šolah.

Vloga žensk v zgodovini gospela: glas poguma in sprememb

Ženske so imele ključno vlogo pri nastanku, razvoju in širjenju gospel glasbe. V afroameriških cerkvah in skupnostih so vodile petje, oblikovale zborovsko tradicijo, ustvarjale nove pesmi in prenašale glasbeno znanje na mlajše generacije. Z glasbo so izražale vero, bolečino, upanje in zahteve po pravičnosti. Čeprav so bile pogosto osrednje nosilke glasbenega življenja skupnosti, njihovi dosežki niso bili vedno enako priznani ali vidni kot dosežki moških.

Gospel je ženskam omogočal, da so javno spregovorile in nastopile v času, ko so bile njihove možnosti za sodelovanje v družbenem, kulturnem in političnem življenju močno omejene. Cerkev je bila eden redkih prostorov, kjer so lahko razvijale glasbene sposobnosti, vodile zборе, nastopale pred občinstvom in si pridobile družbeni vpliv. Njihov glas ni izražal le osebne vere, ampak tudi izkušnje žensk, ki so se spoprijemale z rasizmom, revščino, nasiljem in neenakostjo spolov.

Pomembno vlogo so imele tudi potujoče pridigarke, pevke in voditeljice cerkvenih zborov, ki so gospel prenašale med skupnostmi. S svojim delovanjem so postavljale temelje profesionalni gospel glasbi in vplivale na razvoj bluesa, soula, ritma ter bluesa in pozneje tudi rock glasbe.

- **Prostor za javni glas:** Gospel je ženskam omogočil, da so razvijale svoje sposobnosti, vodile zборе, ustvarjale glasbo, nastopale in nagovarjale širše občinstvo. Glasbeni oder je postal prostor, na katerem so lahko izrazile svoje izkušnje in stališča.
- **Prevzemanje vodilnih vlog:** Kot solistke, skladateljice, zborovodkinje, glasbenice in organizatorke so ženske prevzemale odgovornost za glasbeno ter skupnostno življenje. S tem so spreminjale predstave o tem, kdo sme voditi, odločati in biti slišan.

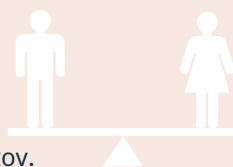
- **Povezovanje bojev za pravičnost:** Številne gospel pevke niso zaznamovale le glasbenega sveta, ampak so podpirale tudi gibanje za državljanske pravice. Sodelovale so na shodih, zbirale sredstva, spodbujale skupnosti in opozarjale na rasno ter spolno diskriminacijo.
- **Ohranjanje dostojanstva:** Njihove pesmi so izražale izkušnje žensk in deklet ter postajale glasovi poguma, dostojanstva in sprememb. Ljudem so pomagale ohraniti upanje tudi v okoliščinah zatiranja, revščine in nasilja.
- **Vpliv na druge glasbene zvrsti:** Gospel pevke so s svojimi glasovi, interpretacijo in odrskim nastopom vplivale na razvoj popularne glasbe. Njihove inovacije so pogosto prevzeli drugi izvajalci, medtem ko so avtorice in izvajalke same ostajale manj prepoznavne.

Gospel glasba je ženskam pomagala ustvarjati skupnost, krepiti samozavest in spreminjati predstave o tem, kdo sme voditi, nastopati ter odločati.

Gospel glasba danes: prostor opolnomočenja

Tudi danes lahko gospel glasba spodbuja enakost spolov. Petje, ustvarjanje in javno nastopanje posameznikom omogočajo, da razvijajo samozavest, izražajo svoja stališča ter prevzemajo dejavne vloge v skupnosti. Zbori lahko postanejo okolja, v katerih so naloge, odgovornosti in vodstvene vloge dostopne vsem.

- **Enake možnosti:** Ženske in moški naj imajo enake možnosti za umetniško izražanje, vodenje, sprejemanje odločitev in sodelovanje pri organizaciji dejavnosti.
- **Preseganje stereotipov:** Gospel lahko z besedili, zgodbami in zgledi odpira pogovor o predstavah, ki ljudi omejujejo glede na njihov spol.
- **Varen prostor:** Glasbene skupnosti lahko zavračajo seksistične pripombe, nadlegovanje in nasilje ter omogočajo varno izražanje mnenj, zamisli in talentov.

Cilji trajnostnega razvoja

Cilji trajnostnega razvoja so skupni svetovni načrt za pravičnejšo, bolj vključujočo in trajnostno prihodnost. Leta 2015 so jih sprejele države članice Organizacije združenih narodov kot del Agende 2030 za trajnostni razvoj, obsegajo pa 17 ciljev, ki naslavlajo ključne izzive sodobnega sveta: revščino, lakoto, neenakosti, kakovostno izobraževanje, zdravje, podnebne spremembe, varovanje okolja, mir, pravičnost in odgovorno ravnanje z viri. Njihovo temeljno sporočilo je, da razvoj ne sme nikogar pustiti ob strani, zato povezujejo skrb za ljudi, planet, blaginjo, mir in partnerstva.

Več na www.globalni-cilji.si

Gospel, ženske in cilji trajnostnega razvoja

Povezava med gospel glasbo in cilji trajnostnega razvoja je posebej vidna v okviru petega cilja trajnostnega razvoja številka, ki se osredotoča na enakost spolov in krepitev vloge žensk ter deklet. Enakost spolov ne pomeni, da smo vsi enaki, ampak da morajo imeti vsi ljudje ne glede na spol enake pravice, možnosti in dostop do izobraževanja, zaposlitve, kulture ter sodelovanja pri odločanju. Gospel lahko krepí glas žensk in deklet, opozarja na diskriminacijo ter spodbuja enakopravno sodelovanje vseh.

Kako lahko sodelujete?

- **Pridružite se vključujočemu zboru:** Izberite skupnost, v kateri so umetniške, organizacijske in vodstvene vloge dostopne vsem.
- **Preverjajte stereotipe:** Ne omejujte ljudi s predstavami o tem, kaj naj bi bilo primerno za ženske ali moške.
- **Odzovite se na diskriminacijo:** Zavrnite seksistične pripombe, nadlegovanje in nasilje ter podprite osebo, ki jih doživlja.
- **Dajte prostor preslišanim glasovom:** Poslušajte izkušnje žensk in deklet ter podprite njihovo enakopravno zastopanost.

Enakost spolov se začne v vsakdanjih odnosih, besedah in odločitvah. Vprašajmo se, kdo v naših skupnostih odloča, kdo je najpogostejše slišan in kako so razdeljene odgovornosti. Vsak lahko pomaga ustvarjati okolje, v katerem lahko ljudje ne glede na spol svobodno razvijajo svoje sposobnosti.

Gospel za mir je projekt, ki ga izvaja KUD Bee Geesus v sklopu projekta Connect For Global Change. Tega sofinancira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja pripadajo izključno avtorjem ter ne predstavljajo nujno uradnih stališč Evropske unije ali izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo. Evropska unija in organ, odgovoren za dodeljevanje sredstev, zanje ne prevzemata nobene odgovornosti.

Vsak glas šteje

Gospel glasba kaže, kako pomembno je, da imajo vsi možnost izraziti svoj glas in prispevati k skupnemu ustvarjanju. Ko odpravljamo ovire, širimo prostor za sodelovanje ter enakovredno priznavamo dosežke žensk in moških, gradimo pravičnejšo skupnost.

Gospel je več kot zvok. Je povabilo, da prepoznamo moč žensk in deklet, zavrtnemo diskriminacijo ter skupaj ustvarjamo družbo enakih pravic, možnosti in dostojanstva.

ZAVEZA ZA MIR

Mir se začne v nas, v naših besedah, odnosih in vsakodnevnih odločitvah. Zato je nastala **Zaveza za mir**, povabilo k majhnim, a pomembnim dejanjem, s katerimi lahko vsak prispeva k bolj spoštljivi, prijazni in povezani skupnosti. Ni formalni dokument, ampak osebna odločitev, da mir ne ostane le lepa misel, temveč postane način ravnanja: z več poslušanja, spoštovanja, dialoga, sočutja in poguma, da ne ostanemo tiho ob krivici, izključevanju ali sovraštvu.

O projektu Gospel za mir

Gospel za mir je glasbeno-kulturni projekt KUD Bee Geesus, ki skozi gospel glasbo odpira prostor za srečanje, dialog in razmislek o miru. Izhaja iz bogate zgodovine gospela kot glasbe upanja, dostojanstva in skupnosti ter jo povezuje s sodobnimi vprašanji sožitja, nenasilja, človekovih pravic in odgovornosti vsakega posameznika za mirnejšo družbo. Projekt z dogodki, delavnicami, koncerti in spremljevalnimi vsebinami spodbuja razumevanje glasbe kot sredstva povezovanja med ljudmi različnih generacij, izkušenj ter okolij. Hkrati vabi udeležence, da mir ne razumejo le kot veliko družbeno vrednoto, ampak kot vsakodnevno izbiro v odnosih, besedah in dejanjih. Več na www.beegeesus.si

